

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **L.**, bývajúcej v M., zastúpenej JUDr. M., advokátkou so sídlom v H., proti odporcovi **J.**, bývajúcemu vo V., **o príspevok na výživu rozvedenej manželky a o príspevok na výživu rozvedeného manžela**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6 C 14/2007, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. novembra 2008 sp. zn. 1 Co 138/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 26. júna 2008 č.k. 6 C 14/2007-206 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľka domáhala, aby súd zaviazal odporcu platiť jej mesačne príspevok na výživu rozvedenej manželky. Zároveň zamietol protinávrh odporcu, aby navrhovateľka bola súdom zaviazaná platiť mu mesačne príspevok na výživu rozvedeného manžela. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil výsledkami vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že v prípade navrhovateľky ani v prípade odporcu nie sú dané predpoklady pre priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela v zmysle § 72 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). Pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval § 150 O.s.p.

Navrhovateľka podala odvolanie proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý jej návrh a ktorým jej nebola priznaná náhrada trov konania. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 19. novembra 2008 sp. zn. 1 Co 138/2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v oboch napadnutých výrokoch. V odôvodnení poukázal na správnosť

skutkových a právnych záverov, na ktorých je založené ním potvrdené rozhodnutie (§ 219 O.s.p.). O trovách konania rozhodol s poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy nezistili úplne všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, neporovnali finančnú a sociálnu situáciu účastníkov konania a nerozhodli správne a spravodlivo. Odvolaciemu súdu vytkla, že rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania napriek jej vyjadreniu, aby rozhodnuté bolo po nariadení odvolacieho pojednávania. Žiadala dovolaním napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odporca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaniem možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Osobitne je ale potrebné poukázať na § 238 ods. 4 O.s.p., v zmysle ktorého dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V predmetnom konaní išlo o príspevok na výživu rozvedenej manželky. Právna úprava tohto príspevku je obsiahnutá v ustanoveniach § 72 a § 73 Zákona o rodine. To znamená, že

prejednávanej bola taká vec upravená Zákonom o rodine, v prípade ktorej nešlo o žiadnu z výnimiek uvedených v § 238 ods. 4 O.s.p. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v dôsledku toho vykazuje znaky rozsudku, v prípade ktorého je procesná prípustnosť dovolania vylúčená ustanovením § 238 ods. 4 O.s.p.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p. ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 Os.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, preto ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie neprípustné. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných väd, ale zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Navrhovateľka v dovolaní odvolaciemu súdu vytýka, že rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania napriek tomu, že súdu prvého stupňa oznámila, že nesúhlasí s rozhodnutím bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Pokiaľ sa domnieva, že v konaní jej tým bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), treba uviesť, že pod odňatím možnosti pred súdom konať sa rozumie závadný procesný postup súdu, ktorým sa

účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Zo spisu vyplýva, že 20. augusta 2008 vyzval súd prvého stupňa navrhovateľku, aby sa vyjadrila, či súhlasí s prejednaním veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania. V podaní z 25. augusta 2008 (č.l. 231 spisu) navrhovateľka uviedla, že s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania nesúhlasí. Odvolací súd vec prejednal a rozhodol 19. novembra 2008 bez nariadenia odvolacieho pojednávania. V dovolacom konaní bolo potrebné posúdiť, či tým nedošlo k odňatiu možnosti navrhovateľky konať pred odvolacím súdom.

V čase, keď súd prvého stupňa vyzval navrhovateľku na uvedené vyjadrenie, bol účinný Občiansky súdny poriadok v znení do nadobudnutia účinnosti zákona č. 384/2008 Z.z. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v tomto znení platilo, že na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie. V zmysle § 214 ods. 3 O.s.p. v uvedenom znení pojednávanie nebolo potrebné nariaďovať (o. i.) vtedy, ak sa účastníci konania vzdali práva zúčastniť sa na pojednávaní alebo súhlasia s tým, aby bol vo veci vydaný rozsudok bez nariadenia pojednávania.

Dňom 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok, a to aj jeho ustanovenie § 214. V dôvodovej správe k tejto novele je uvedené, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžadujú, aby sa na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonalo vždy verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008 na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v tomto znení ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

V zmysle § 372p O.s.p. sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže „ďalej“ nie je o možnosti

odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008 aj na konania začaté do tohto dňa „ustanovené inak“, Krajský súd v Prešove postupoval správne, keď v danom prípade aplikoval ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p v znení po 15. októbri 2008.

Zo spisu vyplýva, že odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvého stupňa za úplné a ich právne posúdenie súdom prvého stupňa za správne; v dôsledku toho dospel k záveru, že sú dané zákonné dôvody pre potvrdenie odvolaním napadnutého rozsudku (§ 219 O.s.p.). V preskúmvanej veci: a/ nebolo potrebné dokazovanie zopakovať ani doplniť, b/ súd prvého stupňa rozhodol po nariadení pojednávania a c/ obsah spisu nesvedčí o tom, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej 19. novembra 2008 bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008). Postup odvolacieho súdu nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľka naznačuje, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci ale súd neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 43/2003). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), nie je však procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. I keby tvrdenia dovolateľky o nesprávnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom boli prípadne opodstatnené, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania navrhovateľky nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti

rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola navrhovateľka úspešná. Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal procesne úspešnému odporcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. júla 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková